

Heinrich Rahn

Dissertatio, De Felicitate Civili, Et Cur Omnes Beati Esse Cupiant, Sint Tamen Paucissimi! : Ab Henrico Rahnio, Icto Celeberrimo, & designato Procancellario Conscripta habendaq[ue] At Isto subita quidem, beata tamen morte extincto, Mandato Speciali Serenissimi Principis Ac Dn. Domini Christiani, Ducis Mecklenburgici ... Recitata in Aede Mariana IV. iduum Aprilis a Jacob. Sebastian. Lauremberg. Ampl. Fac. Iuridicae p. t. Decano ...

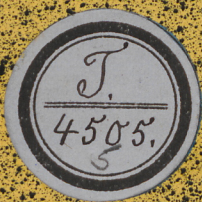
[Rostock]: Kilius, 1642 [?]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn756517052>

Druck Freier Zugang

J. 4505.

~~A-1257(7)^{5.}~~

DISSERTATIO,
^{De}
FELICITATE CIVILI, ET CUR
OMNES BEATI ESSE CUPIANT,
SINT TAMEN. PAUCISSIMI!

^{Ab}
HENRICO RAHNIO.

ICro Celeberrimo, & designato Pro cancellario

Conscripta habendaq;

^{Ac}
Isto subitâ quidem, beata tamen morte exstincto,

MANDATO SPECIALI
SERENISSIMI PRINCIPIS AC DN.
DOMINI

CHRISTIANI,

Ducis Mecklenburgici &c.

Universitatis hujus Cancellarii.

Magnificentissimi,

Recitata in Aede Mariana IV. iduum Aprilis

^â
JACOB. SEBASTIAN. LAU-
REMBERG. Ampl. Fac. Juridicæ p. t.
Decano & in actu Promotionis PROCAN-
CELLARII vices muniaq; functo.

Literis JOHANNIS KILLI, Acad. Typogr. An. M. DC. XLII.

M. 1257 (7) 5^v

1742

VIRIS

Amplisſimis, Conſultisſimisq;

DN. VVULBRANDO ADOLPHO
ROBBIGIO, ab Halberſpring, Sereniſſ. Du-
cis Lunæburg. Brunſvicenſis Conſiliario & Ad-
vocato Fiſci.

DN. LUCÆ Koch.

DN. JOANNI CHRISTIANO Beſelin.

DN. GEORGIO RADOVIO.

DN. OTTONI-NICOLAO

Reppenſagen.

DN. MICHAELI PANCRATIO.

DN. DAVIDI MATTHÆO Schöhen.

DN. JOANNI BERNHARDO

Zinſerling.

J. U. DOCTORIBUS EXIMIIIS:

DN. JOACHIMO FRIDERICO

Sarſtenſ.

J. U. LICENTIATO CLARIS-

SIMO.

S. & O.

S. & O.

Uam vobis heic nuncu-
po, inscriboque differ-
tationem, non tota qui-
dem mea est, aliquam
tamen ejus partem mihi
asserō vindicoque jure
Quiritium; nec aliquam
profecto, sed quantum ad vos attinet, præ-
cipuam, si recte arbitremini: Etenim Se-
renissimi Principis ac DN. DN. CHRI-
STIANI, Ducis Mecklenburgici &c. A-
cademiæ hujus Cancellarii Magnificentis-
simi, DN. mei Clementissimi, Celsissima
autoritate, speciali que Mandato armatus
atque instructus, vos Juris utriusque LI-
CENTIATOS publicè creavi, renuncia-
vi, proclamavi, quod aliquot loquuntur
hæ, protestanturq; paginæ. Ita mihi, ho-
noribus in Jure secundi gradus, insignire,
atque exornare memorabili illa festivaq;
IV. Iduum Aprilis die, tot numero Viros

con-

contigit, quot vice una intra lustra forte,
bina apud nos quidem, nemini; quos inter
nullum fuisse, nisi eruditionis exquisitæ,
Titulumque, & Privilegia, atque immuni-
tates Doctorem, satis abundeque prome-
ritum (non auribus vestris hoc, sed virtuti,
tribuo) sine adulationis noxia aut suspi-
cione profiteor.

Vos Amplissimi, Consultissimique
Viri, qui partim in aulis Principum vivitis,
obitisque; egregia munia, partim in illustri-
bus judiciis causas clientum peroratis
tractatisque; feliciter, & quid multis? omnes
prodestis egregio publico pro sua quisque
virili, Nuncupationem hanc vestris ho-
noribus Nominibusque sacram atque dica-
tam, ea interpretabimini accipietisque; men-
te, ut officium quod vestri causa publica
autoritate sustinui functusque sum, non
ingratum vobis esse comperiar.

J. S. LAUREMBERG. D.

Si mei

I mei arbitrii res foret & optionis, mallem tacere potius in præfenti hac publica que Panegyri atque splendido tot præcellentissimorum hominum confessu, aliisque dicturis aurium operam porro cum pro lubio accommodare impartiri que, quam rumpere silentium, & vel ullum profari verbum; Verum enim vero sic casus tulit, heu fatis tristis, sic inopinata, quæque nunquam prævideri, aut evitari potest fatorum series, aut lex jubere quasi visa est, quod præter omnem meam spem & expectationem hodiè in hanc conscendendum habuerim cætedram. Scilicet adeo in præcipiti & lubrico, stant mortalium res, ut momento horæ citius rotentur, ruantque; adeo mutabiles & variæ sunt, ut nulla penè nova nascatur lux, quæ non novas obiectet vitæ nostræ sollicitudines, incutiatque ex transverso multa, quæ pridiana cogitatione mens nunquam antevorterat. Ita in orbe universo caduca omnia fluxa, verè vitrea; Vultis audito-

A

res,

res, altiori voce me vobiscum loqui humana
omnia, fumus, umbra, vanitas, scenæ imago, &
ut verbo absolvam, nihil. Cæterum illud præ-
primis querimur, & deploramus merito, hominis
animantium omnium dominatoris, cujusq; com-
modis cætera cuncta natura, aut naturæ conditor
& opifex genuit produxitque, præ cæteris anima-
libus dum vivit miserabilem esse ærumnosissimam-
que sortem; quippe hic nudus è claustris maternæ
alvi ejicitur, aut erumpit, cum bruta arboresque
sua habeant egregia tegumenta; hunc à lucis ru-
dimento ipso statim, vincula, & omnium membro-
rum nexus excipiunt, quorum immunes feræ be-
stia sunt: nempe manibus pedibusque ligatis ja-
cet à matre rubens, recensque natus homo, ani-
mal flens, & natalem suum à vagitu ploratuque e-
xordiens. Heu dementiam ab iis initiis existi-
mantium ad superbiam & fastum se genitos, cri-
stasque erigentium, & vesanæ mentis ostentantiū
superba deliramēta! ad miseras, ad supplicia, innum-
merabilesque calamitates nascimur miselli, quibus
excercendos nos natura quasi tristis, diraq; & ma-
levolens noverca exponit, prostituitque. Harum
seriem texere aut catalogum nec possum in præ-
sens, nec volo; at cur huc non referam, & quasi col-
locem in limine, quod nulli fragilior quam homini
vita contigerit, obnoxio longe pluribus morbis,
de

de compacto quasi in illius perniciem conspiranti-
bus, quam unquam medicinæ excogitatae sunt. Ex
hac tetra stipataque cohorte, alii ubi incessere,
diutinis exquisitissimisque doloribus torquent cor-
pora, & excarnificant, alii jugulant confestim, &
momento animulam sede sua, & habitaculo pel-
lunt, extrurbantque. Hi obitus repentini sicuti
in miraculo habiti semper sunt, ita plærumq; ma-
gnis eos Viris contigisse legimus in Annalibus.
Nobilitati hac felicitate, (mortes enim pias & subi-
taneas inter summas deputo felicitates) Chilo, So-
phocles, Dionysius, & plures, quorum nunc nu-
mero non veniunt in mentem mihi nomina.

Sed quid hospita quæro, aut vetera Heroum
exempla? nobilitatus quoque hâc felicitate No-
bilissimus HEINRICUS RAHNIUS JCtus exquisi-
tissimus, solertia, legum scientia, & fide nemini
secundus, Collega & Compater noster, dum super
erat, intimus & honoratissimus. Elapsi sunt AUDI-
TORES abhinc ipsi ter ternidies, cū virum istum,
& amicum singularem, non satis belle se haben-
tem venirem visitatum; introductus in museum,
ejus, museum illud librorum deliciis invidiosum,
ubi jurares Musas & Apollinem perpetuam desti-
nasse mansionem & delectabile domiciliū, conse-
dianteferale lectulum; capimus de honestis re-
bus pie confabulari, sanus mihi videbatur Rha-
nius

nium, & viribus corporis æque integer, ac animi eū
esse comperiebar, sed & interdum serios sermo-
nes innoxiiis liberalibusque leporibus irradiabat,
quam illi amabilitatem natura singulari exemplo
concesserat, cum raram alioqui soleat facere,
misturam delectabilis honestaque jocandi tempe-
stivitas, & decens decoraque gravitas. tandem di-
cta acceptaque mutuo humanissima salute porre-
ctisque dextris, cum ego defunctus iis forem, quæ
tali tempore amor, & Christiana pietas suggerere
solet, discessi, invitatus à decumbente blanditer ut
mox reviserem; quid fit? nondum domum meam,
unam solam circumspiciatus plateam, attigeram,
cum ecce hic & ille, ut magni Viri ne quidem in
morte diu latere possunt, fulminat aures meas
horribili nuncio, Rhanium dedignatum mortali-
tatem, reliquisse terras, remigrasseque in Cælos;
obstupescere ego, consternari, intra aliquot ho-
ras non redire ad me, non recipere animum, utpo-
te qui excors non sum aut ferreus, aut Tygride
natus, quod & è vobis plurimis evenisse certo scio.

Ita subitâ quidem, sed egregia tamen pulcherri-
maq; morte corrupt⁹ Rhanium, vita inopinanter ex-
cessit, & longiore mediis fidius dign⁹, & qui ad vos
SPECTATISSIMI AUDITORES in præsentia Pa-
negyri verba facere debuisset, destinaveratque,
utpote jam omnibus adornatis, quæ ad id feli-
ci-

eter glorioſeque expediendum neceſſaria vide-
bantur.

Hoc vero officium cū nec vobis A. nec imprimis
Tibi Spectabilis Domine Decane quod intēderat, &
mandatus erat, præſtare poſſit, nunc beata Rhan-
mens, in longe ſublimiori catedra Deo noſtro mel-
liſſime modulans, Sereniſſimi quidem Principis &
DN. DN. CHRISTIANI, Ducis Mecklenburgici,
Principis Veruſtæ gentis Heneræ, Sverini & Ra-
tzeburgi, Comitis Sverinenſis, Roſtochl & Star-
gardix Dignæ, Cancellarii hujus Uniuerſitatis
Magnificentiſſimi, DN. noſtri Clementiſſimi, ego
gratioſo mandato, ſepius collaudato Viro piæ glo-
riofæque recordationis, ſum ſuccenturiatus, ſuffe-
ctusq; , ſed hac condicione, uti Orationem eo te-
nere, quo à defuncto eſt concepta meditataque
è breviculo chartave, qui alioqui hætenus mos
meus nunquam fuit, recitarem. Faciam ergo hoc
bona fide, & nullo interpolato verbo, aut addito,
demptove, iſtam ut ſic dicam virginem illiba-
tam, ne minima quidem ſuppoſititia ſyllaba adul-
teratam, aut pollutam edis ſertando aut legendo
rectius, repræſentabo. Vos Aud. qui quondam,
diſertiſſimum Rhanium cum maximo animi pro-
lubio, plus quam ſemel, ex eodem hoc ſuggeſtu
auſcultatiſtis concionantem, nunc noviſſimos vo-
bis conſcriptos deſtinatosque ejus ſermones avi-
dis

dis & favorabilibus auribus accipere non pigra-
bimini, quos ô utinam ipsius facundo ore hęc
hodiè eloqui potuisset sine mea òpera subsidia-
ria? Sic vero noster dicere voluit Macarites.

Ribuendum aliquid est pristinæ con-
suetudini, & proloquendum de re
materiave, tanta & tam egregia, quâ
me conseptum conspicio, concione
dignâ; verum quid à me vel jucundū
vel accommodatum expectari potest, qui nullis
vel naturæ vel doctrinæ præfidiis, ad dicendum
simplaratus, nec sermones meos lepore singulari
condire didicerim.

Verba tamen faciam oppidò invitus. Argu-
mentum sermonis mei sit de FELICITATE CI-
VILLI. Vox omninò grata & suavis, sed rem de-
notans arduam, & in hac hominum infelicitate
atq; miseria rarissimam, inventuque difficilem.
Imò dubitari posset an unquam sit reperta, aut re-
periri queat in societate humana, etiamsi ad Dio-
genis lucernam quæreretur: Cum nostra vita
nihil aliud sit teste Ecclesiasta, quam vanitas vani-
tatum, & secundum Bernhardū nullus in ea honor
sine labore, & nulla sublimitas sine vanitate.

Imprimis vero felicitatem humanam dubiam
faciūt diversæ & variæ Philosophorum opiniones,

in-

inter quos non convenit, quæ nam & in quo, sit sita
hominis beatitudo Civilis. Interim dari aliquam,
licet imperfectam valde, in hac sphaera sublunari,
felicitatem, Inegari vix poterit, cum detur virtus
& actio secundum virtutem, in qua qui beatitudi-
nem illam humanam consistere arbitrantur, illi,
meo quidem iudicio à scopo non planè aberrant.

Ex operatione namque & usu virtutis (non
excludo hic in Christiano pietatem, & quæ illam
comitantur virtutes) tanquam vita civiliter recta
resultat mentis tranquillitas & lætitia cordis, bona
fama, vitæ sufficientia, & denique civilis illa, de qua
mihi animus loquendi, felicitas.

Non autem ostendam quomodo illa vel ac-
quiratur, vel conservetur, & quæ sit ipsius vis, aut
utilitas; quia id nec mearum est partium, nec viriûs:
sed illud saltem placet inquirere: **CUR OMNES
BEATI esse CUIANT**: sint tamen paucissimi:
Id enim quomodo fiat, & unde oriatur, cum ab in-
eunte ætate fuerit mihi dubium, paucis pro ratione
temporis demonstrabo. Unamque & alteram e-
jus infelicitatis causam primoribus quasi labiis at-
tingam adducamque.

Oratoris proprium est apte, distincte, orna-
teq; dicere. Quò in studio licet ætatem non con-
sumpserim: tamen attentionem vestram. Audito-
res optimi mihi promitto, tum ob rem ipsam, de
qua

qua locuturus sum; tum ob Celsitudinem & authoritatem ipsius, cuius jam vicēs sustineo. Quod ergo dicenti deest, vestra humanitate & benevolentia suppleri vehementer expeto.

Verba ego conferam maximè ad compendiū.

Ita verò ordior.

Homines, vel bipedum nequissimos quoque, si interrogaveris, quò contendant? ad beatitudinem, consequendam, respondebunt. Omnium mortalium labores, vigiliæ, peregrinationes eò collineant, ut, felicitatis compotes, vitam beatam, omni turbatione vacuum adipiscantur. Hic est scopus cuiq; mortalium propositus, quem attingere omni contentione totisq; viribus conitiuntur. At tamen per quam pauci sunt, & nigro cygno rariores, qui perveniant ad istam mētam, qui hac olympiâ coronentur, qui ferant hanc palmam lemniscatam.

Hoc ipsum inde PRIMUM censeo provenire, quòd homines aliud dicant, aliud velint. Multa in speciem dicuntur, quibus si personam dempseris, vana & inania apparebunt. Eandemq; rationem existimo nisi fallor; reddidisse magnum illum & nervosum method. artificem Aristotelem, quando ait: Non eadem & volunt & dicunt homines: sed pronunciant verba honestissima & speciosissima: volunt autem quæ expedire videan-

*Arist.
1. Ethic. 2.*

deantur. Exempli gratiâ: honeste mori potius,
quam jucunde vivere, dicunt oportere; & pau-
pertatem justam, divitiis turpiter partis, ajunt,
esse anteponendam; sed contraria volunt. Cui
suffragatur Lucretius his numeris.

Hinc licet advertas animum, magis omnia laudis

Aut etiam venti, cum fert ita fortè voluntas

Jactari causâ, quàm quod res ipsa probetur.

Hinc etiam is ipse Diogenes, (qui dicenti, malum
esse vivere: Non, respondebat, vivere, sed male
vivere, apud Laertium) notat Oratores, quod stu-
derent justa dicere, non autem facere; vulgus quo-
que hominum reprehendit propterea, quod bo-
na fortunæ vituperaret, & summè diligeret; quod
contemnentes divitias laudaret, ipse verò minime
imitaretur hosce pecuniarum contemptores: sed
potius pecuniosos atque avaros sequeretur Recte
enim facerent, qui illorum, quos laude dignos ju-
dicarent, imitatores existerent.

Similes sumus ægrotantibus (& quid aliud vi-
ta nostra est, quam perpetua ægritudo, Alius alio
morbo laborat) qui in infirmitate aliud volunt, a-
liud si convaluerint: in proposito non perseverant;
sed desultoria potius levitate redeunt ad ingeniū.
Plinius secundus mihi videretur rem illam expressis-
se, imò, quod ajunt, acu tetigisse, præscribens Ma-
ximo suo constantiam vötorum, quæ ægrotantes

B

con-

concupere solent: Amici cujusdam, inquit, languor me admonet, optimos nos esse, dum infirmus sumus. Quem enim infirmum aut cupiditas aut libido sollicitat? non amoribus servit, non appetit honores, opes negligit, & quantumcunque, ut relictorus, satis habet: tunc Deum adorat, tunc hominem se esse meminit; invidet nemini: neminem miratur, neminem despicit, ac ne sermonibus quidem malignis lacerat. Summa curarum, summa votorum est: Si sanitatem recuperaverit, se velle vitam innoxiam beatamque vivere. Possum ergo, quod pluribus verbis, pluribus etiam, voluminibus sapientes docere conantur, ipse breviter tibi, mihi que præcipere, ut tales esse sani perseveremus, quales nos futuros profiteamur infirmi.

Hoc igitur primum est obstaculum, quod nobis viam præcludit ad felicitatem civilem. At Alterum ferè ejusdem ponderis & valoris in eo consistit, quod multi sint, qui velint, quod dicunt, sed ne hoc ipsum præstent, multa illis conatus difficiles, non dicam impossibiles facessunt. In primis enim præter cætera, aliud suadet mens, aliud cupiditas, quæ mentem ipsam, & rationem vel repugnantem, transversam agit suis lenociniis.

Sensit hanc pugnam ipse Gentium Doctor Paulus, quando exclamat: Bonum, quod volo, intermitto. Amplissimus hæc mihi aperiretur dicendi
cam-

campus, si vellem deflectere ad beatitudinem cælestem & perfectam. At uti hoc non est mei muneris, ita persistam in ea, quam ingressus sum, via. Dico ergo certamen illud inter rationem & cupiditates satis expressum a Poeta, qui canit

--- Nova vis trahit invitos; aliudque cupido,
Mens aliud suadet: videas laudanda probesq;
Deteriora tamen, pulsâ ratione, sequaris.

Luculenter etiam ejusmodi affectiones animi contrarias nobis exhibet antè citatus Plinius impatiens doloris, quo in morte Rufi cruciabatur. Adhibe, scribit ad Amicum Calestrium, solatia, non hæc: Senex erat, infirmus erat, (hæc enim novi) sed nova aliqua, sed magna, quæ audierim nunquam, legerim nunquam. Nam quæ audivi, quæ legi sponte succurrunt, sed tanto dolore superantur.

Quoties igitur non obtemperamus rectæ rationi, toties à scopo felicitatis aberramus.

Sicut enim virtus est vis & effectus rationis rectæ, ita humani affectus, si non compefcantur, sunt ipsæ genetrices vitiorum. Siquidem recta ratio est præclarus motus ingenii, radiis mentis illustratus, adeò ut ad hanc unicam regulam, totam vitam conformari, fas sit, & æquum. Quippe cujus unius munus est affectus concidere, & cupiditates domare. Sine qua luce omne curriculum est fallax. Hinc quemadmodum na-

vis orta maris tempestate facile submergitur, si gubernator suâ non prohibeat & avertat industriâ: ita affectus hominem rapiunt ad deteriora, nisi sana ratione gubernentur & refrenentur. Necessè igitur est mentis monitis acquiescamus, ut quicquid illa suadet, cupiditas amplectatur; si, quod dicimus & profitemur præstare velimus: si, quod audimus, esse cupiamus. Hic autem præprimis cavendum esset, ne assentatoribus patefaceremus aures, nec adulari nos sineremus. In quo facile fallimur. Tales enim nos esse putamus, ut jure laudemur. Ex quo, tanquam ex venenato fonte nascuntur, testante Cicerone, innumerabilia peccata; cum homines inflati opinionibus, turpiter irrideantur & in maximis versentur erroribus. Atque dum locum relinquunt assentatorum palpationibus, vel laudibus imperitiæ multitudinis, longè deflectunt à via beatitudinis, ad tramitem injustitiæ. Quam exercere non erubescunt duobus præsertim motis, aut vi, aut fraude. Fraus quasi vulpeculæ, vis Leonis videtur: utrumque alienissimum est ab homine, ejusque felicitate; quam tamen ita consequi satagunt insulsi plane & fatui.

*Cic. 1. Off.
p. m. 27. in
fin.*

Siquidem omnis opinio ad eam spem traducenda est, ut honestis consiliis justisq; factis, non fraude, non vi, aut malitiâ, intelligamus nos ea, quæ

quæ velimus consequi posse. Alio qui incedunt
tramite ad felicitatem civilem nunquam perve-
niunt; sed perpetua infelicitate oberrant, licet
felicis videantur. Seneca optimus ille præceptor
pessimi discipuli ita describit falsæ felicitatis ama-
tores, dicens: Isti, quos pro felicibus aspicitis, si, nõ
quã occurrunt, sed qua latent, videritis, miseri sunt,
sordidi, turpes, ad similitudinem parietum suorum
extrinsecus culti. Nulla est illa sordida & sincera
felicitas, crusta est, & quidem tenuis. Itaq; dum
illis licet stare, & ad arbitrium suum ostendi, nitent
& imponunt, cum aliquid incidit, quod disturbet
& detegat, tunc apparet, quantum altæ & veræ
fœditatis absconderit.

*Senec. de
Provid.
cap. 6. p.
m. 142. B.*

Quamvis autem præter illos, quos diximus,
inveniantur, qui volunt, quod dicunt, & qui sedu-
lam navant operam, ut cupiditates mentis moni-
ta admittant; quibus tamen artibus finem illum,
bene beateq; in hac civili societate consequi pos-
sint, omninõ ignorant. Unde terminum cupiunt
attingere; sed aberrant, & nesciunt, quã semitã sit
eundum. Peccant isti electione. Nam ad obti-
nendam beatam in hac imbecillitate humana &
inter tot errores vitam contendere debemus eli-
genda ea, quæ ad eandem ducunt, non quæ ab
illa retrahunt. Hic aqua hæret quam plurimis.
Hæ multorum propriæ sunt ruinæ. Est enim ho-

minum error evidens at varius. Quia alius vult
haberi & videri beatus divitias cogendo, alius ho-
nores prosequendo, alius voluptates consequen-
do; sed istæ viæ tam longè recedunt à civili bono,
quam quod est longissimum. Plerumque solemus
eas artes, easque vitæ rationes suscipere, quas er-
rantium multitudo amplexatur. Quasi verò si in-
sistamus eadem via, qua cæteri mortales, rectâ
pergamus ad felicitatis sedem. Verùm exem-
plo rarò rectè vivitur, quamvis existimetur vulgo,
id jure fieri, quod fit exemplo. Ad exemplum
ergo, tanquam ad noxium vivendi magistrum.
referimus cum sapientissimo Seneca difficultatem
assequendi in hac fragilitate beatam vitam.

*Sen. de
beat. vita
cap. i.*

Vivere, ait ille, omnes beate volunt, sed ad per-
videndum, quid sit, quod vitam beatam efficiat,
caligant. Adeoq; non est facile consequi bea-
tam vitam, ut ab ea quisque eò longius sæpè rece-
dat, quo ad illam citatius fertur, præsertim, quan-
do non ductum rectæ rationis, sed fremitum & cla-
morem dissonum in diversa vocantium sequitur.
Conteritur vita inter errores, in quos facile labi-
mur. Decernatur itaque & quo tendamus, & quæ;
non sine perito aliquo, cui explorata sint ea, in quæ
procedimus. Quoniam quidem non eadem hîc;
quæ in cæteris peregrinationibus conditio est: in
illis comprehensus aliquis limes, & interrogati in-
colæ

colæ non patiuntur errare. At hinc tritissima
quæq; via & celeberrima maximè decipit.

Nihil ergo magis præstandum, quam ne pe-
corum ritu, sequamur antecedentium gregem,
pergentes non quâ eundum est, sed quâ itur. At-
qui nulla res nos majoribus malis implicat, quàm
quod ad rumorem componimur: optima rati, ea,
quæ magno consensu recepta sunt, quorumque
exempla nobis multa sunt, nec ad rationem sed
ad similitudinem vivimus.

Inde ista tanta Coâcervatio aliorum supra
alios ruentium. Quod in strage hominum ma-
gna evenit, cum ipse se populus premit, nemo ita
cadit, ut non alium in se attrahat. Primi exitio se-
quentibus sunt.

Hoc in omni vita accidere, videas licet.
Nemo sibi tantum errat, sed alii erroris causa est &
auctor. Nocet enim applicari antecedentibus, &
dum unusquisque mavult credere, quam judica-
re, nunquam de vita judicatur, semper creditur,
verlatque eos atq; præcipitat, traditus per manus
error, alienisq; perimus exemplis. Sanabimur
si modo separemur à cætu: nunc verò stat con-
tra rationem, defensor mali sui, populus. Eadem
probamus, eadem reprehendimus. Hic exitus est
omnis iudicii, in quo lis secundum plures datur.

Hæc ex Philosopho Latino dum narro, non o-
mni-

minore rejicio exempla, quæ cum bona ac sana
ratione concordant, & maximè digna sunt imita-
tione. Plus enim interdum conducunt paren-
tum, magistrorum, sodaliumq; mores, quam
præcepta, quam leges, quam ipsa natura.

Quemadmodum, inquit Basil. enim, pictores
lineamenta rei, quam depingunt accuratè obser-
vant, & ea ad sui opificii usum transferre student:
sic qui fatagunt, se omnibus virtutis partibus per-
fectos efficere, ad mores & actiones sanctorum,
& laudatorum virorum frequenter oculos animi
convertunt.

Quòd si verò mores & exempla declinent à
ratione recta, nec justo & æquo viro ea imitari
convenit, tum morum corruptelam ex Republica
l. 13. C. de sent. & re jud. & judiciis sublatam vult Justinianus Imperator,
quando præcipit, ut non exemplis, sed legibus vi-
l. 12. de off. presid. vatur. Id quod sine dubio deduxit ex Respon-
so Proculi, monentis: Non tam spectandum
esse, quid Romæ factum sit, quam quod fieri
debeat.

Sed relictis iis, qui exemplis & communi er-
voro à recta via beatitudinis ad devia rapiuntur,
venio ad illud hominum genus, qui felicitatem
civilem non assequuntur, propterea quod putent
eamdem sibi acquisivisse. Unde nolunt ulterius
progredi, quasi metam attrigissent. Et hæc opinio
in

in illorum animis altius radices egit, qui de senimis elate, magnificeq; sentiunt.

Hanc quoq; corruptelam jure meritò iterum cum Stoico Corbuensi reprehendam arbitror his verbis: Puto, multos potuisse ad felicitatem pervenire, nisi putassent se pervenisse: nisi quædam in se dissimulassent, quædam apertis oculis transiliissent.

Non est enim, quod nos magis alienâ perire adulatione, judices, quàm nostrâ velimus. Neque unus saltem aut alter est, quin vix primum in via pedem posuerit, quin sibi videatur in meta, ambos habere. Unde Bioni dicitur, opinio, quâ mundus plerumque regitur, profectus impedimentum. Cum quo consentit Fabius, à quo illud est: Magnos profectus frequenter perdit arrogans de seipso persuasio: quæ vitam non facit beatam, sed fingit & ostentationi tantum parat. Siquidem arrogantem torquet observatio sui, inter laudantium blandientiumque positus greges, plurimum sibi assentatur, & simul deprehendi aliter, quam solet, metuit: nec unquam cura solvitur, qui toties se æstimari existimat, quoties aspicitur.

O miseræ hominum mentes, ò pectora caca!

Liceat mihi rem per Apologum explicare: |
Præferens se formicæ musca; Vide dicebat, quan-

C

ta

ra sit tua humilitas, quanta infelicitas, cava loca terrarum incolis, & perperuò humi reptas, magno labore victum quærens; at me alæ in sublime ferunt. Me excipiunt mensæ regiar. Cum Principibus, cum Magnatibus ex auro argentoq; vina haurio, delicatissimis cibus vescor, purpuræ incumbo: quin etiam mellitissimas sæpe genas formosarum exosculor. Fastidiosæ huic & opinioni felicitatis respondebat formica: Etiam hoc adde: improbitatē tuam invisam & odiosam esse omnibus: contra te flabella & venenā parari. Itemque hoc: modicā anni parte durare hanc, quam vanè & frustra jactas felicitatem, dum sol fervet; hyeme verò & frigore statim interim occidere. At ego æstate breviori, labore exerceor, at hyemali tempore quietam & securam vitam possum degere. Discant igitur à formica illa, insolentes stultam & imaginariā suam felicitatem longe abesse à beata vita, quæ sine magnis incommodis, non parvas secum adfert commoditates.

Quamvis autem felicitas sit finis, quem unusquisq; mortalium vel attingere conatur, vel se ad illum adspirantem proficitur: tamen revera, uti & antea dictum, id præstant homines. DICIS CAUSA, ut est positum in veteri Juris Consultorum proverbio,

Quod cum egregiè hunc dictorum factorum

rumq; diffensum explicet, eaque ipsa diffensio doceat hominum constantiam, in iis, quæ ducunt ad beatam vitam requiri, quædam de proverbiali illa locutione adjiciam: Dicis causa id fieri dicebant veteres Jcti, quod nulla alia de causa fiebat, quam ut factum esse diceretur. Exemplo sunt Caji verba; sepe inquit, ad hoc commodantur pecuniæ, ut dicis gratia intercedant id est in pompam, ostentationem, sive simulatam rei veritatem. Et Ulpianus scribit: excusantur servi, qui auxilium tulerant sine dolo malo, nam si finxerit quis auxilium ferre, vel dicis gratia tulit, nihil commentum illi proderit. His verbis significat Jctus, si non animo Dominum defendendi, sed tantum propter dicentem, id est eum, qui aderat & dicere poterat, servum conatum esse suum dominum defendere, hæc simulatio nihil illi proderit: perbellè igitur hæc dictio cadit in homines, qui se beatos esse velle, jactitant, sed tantum dicis Causa hoc est ut qui auscultant, dicere & testari possint illos felicitatem appetere. Cæterum aliud dicunt, aliud faciunt adumbrata & ficticia virtutis Professione: Sed isti homines meo judicio & se & alios fallunt, atque recte vocantur Srelliones, cum etiam phrasi & locutione Jctorum is homo stellio dicitur, qui animo inconstans & varius est, cum verbis tum factis, nimirum qui aliud ore promit, aliud condit

in pectore. Unde crimen stellionatus deduxere
à stellione animali fraudulento, quod cum sit va-
riatum, coloribus & maculis aspersum, quasi stellis,
repræsentat homines varios lingua, & moribus
maculosos, cum nimirum dictis facta non consen-
tiunt. Hujus farinae illi erant, qui sub titulo sa-
pientum dicis gratia, & in speciem docebant, divi-
tias ad felicem vitam non conducere, imo esse im-
pedimento: interea vero pecunias ipsi tenacius
suppressas asservabant, quos proinde scite carpit
Papinianus his verbis: vere philosophantes pecu-
niam contemnunt, cujus retinendæ cupidine fi-
ctam ad severationem detegunt. Qui ergo arro-
gantia vicio occæcati censent se acquisivisse felici-
tatem Civilem & quærunt potius gloriam &
splendorem, seu potius imaginem splendoris, illi
felicitatem simul, & gloriam atque splendorem,
perdunt.

Omnia enim in ipsâ sunt ficta, & simulata;
qui autem vel simulatione, vel inani ostentatione
ficto, non modo sermone, sed etiam vultu stabi-
lem se gloriam consequi posse rentur, vehemen-
ter errant, ait Cicero 2. de Offic. vera gloria radi-
ces agit, atque etiam propagatur; ficta omnia ce-
leriter tanquam flosculi decidunt; nec simulatum
quicquam potest esse diuturnum. Quocirca
astutiæ tollendæ sunt, atq; malitia, quæ vult qui-
dem

dem videri esse se prudentiam, sed abest ab ea,
distatq; plurimum. Prudentia enim est, locata
in delectu bonorum, & malorum: malitia vero
bonis anteponit mala; & astutia omnia ad suam
utilitatem, sub specie justiciæ nulla capitalior est,
quam eorum, qui cum maxime fallunt, id tamen
agunt, ut viri boni esse videantur, cum tamen
plane sint injusti, & iniqui, agantq; strenue, adver-
sus illud à dictamine rationis rectæ, quod proflu-
xit, præceptum: Operam dandam esse, ne quid
contra æquitatem contendatur; ne quid per inju-
riam. Fundamentum enim perpetuæ commen-
dationis & famæ justitia est, sine qua nihil potest
esse laudabile. Omni igitur ratione Justitia co-
lenda, & retinenda, tum ipsa propter sese, (nam,
aliter Justitia non esset) tum propter amplificatio-
nem honoris, & gloriæ, quanquam præclare So-
crates hanc viam ad solidam gloriam, & quasi com-
pendiariam dicebat esse, si quis id ageret, ut qua-
lis haberi vellent, talis esset.

Hactenus quasi loquentem audivistis Heinri-
cum Rhanium, cujus pietatem, prudentiam, in-
genii acumen, facundiam sicut ex aliis multis re-
rum argumentis, ita & ex recitata Oratione satis
& super cognoscere & mirari habetis. Tu Ex-
cellsa anima æternum vale mihi nunc induenda,

assumendaq; alia persona erit. Serenissimus Princeps ac DN., DN. CHRISTIANUS, Dux Mecklenburgicus, Princeps Vandalorum, Sverini, & Ratzeburgi, Comes Sverinensis, Rostochl & Stargardix Dynasta, Universitatis hujus Cancellarius magnificentissimus, Dominus meus Clementissimus, vices suas in hoc Promotionis actu mihi demandatas voluit, suoque nomine, quicquid hic agendum, expediri à me, proinde cum Tuspectabilis DN. Decane, Amplissime DN. D. Rederer / Collega & amice pl. colende, serio à me contendas, ut potestatem tibi indulgeam Viris his Juvenibus LL. scientiâ, & Virtute insigniter claris atq; præstantibus supremum in Jure dignitatis gradû conferendi, vos primum alloquor, qui in inferiori Catedra adhuc, quasi in procinctu, & repagulis statim expectatisque sanctæ Justitiæ amplexus, tiam, annulum, luculenta promeriti honoris documenta, & testimonia, ut in antecessum pro antiqua consuetudine, jurisjurandi quod minister Academiæ publicus, conceptis verbis vobis præbit, Sacramento fidem vestram obstringatis.

Nunc ergo postquam fidem dedere, tam præsentibus, quam absentibus suo loco & tempore, ego autoritate qua in præsens polleo & instructus, sum, delegata mihi & impetrata à Serenissimo cum tot. Tit.

TE

TE VVULBRANDUM ADOL-

PHUM ROBBIGIUM, ab Halber-
spring, Sereniff. Ducis Lunæburg, Brunsvicen-
fis Consiliarium & Advocatum Fisci, absen-
tem tanquam præsentem.

TE LUCAM Koch / Güstroviensem Mec-
klenburgicum.

TE JOANNEM CHRISTIANUM
Beselin Rostochiensem.

TE GEORGIUM RADOVIUM,
Boruffum.

TE OTTONEM NICOLAUM
Kopenhagen / Suerinensem.

TE MICHAELEM PANCRATIUM
Transylvanum.

TE DAVIDEM Schühen / Güstroviën-
sem.

TE JOANNEM BERNHARDVM
Zinßerling / Sternbergensem, absentem tan-
quam præsentem.

TE JOACHIMVM FRIDERICVM
Garstens / Lubecensem, absentem tanquam
præsentem.

Adeoq; omnes & singulos Juris utriusq; Civilis &
Canonici Licentiatos creo, renuncio, proclamo in
nomine Sacro sanctæ Trinitatis, Patris, Filii, &
Spi-

Spiritus Sancti, vobisque omnibus & singulis con-
cedo potestatem ac Licentiam, titulum, Insi-
gnia, & Privilegia Doctorum assumendi, & à
manu spectabilis hujus actus Decani capiendi.
Faciât ille supremus rerum omnium arbiter, &
Academiarum antistes Optimus Maximus, ut no-
va honorum accessio, qua jam donantur Clarissi-
mi hi nostri Candidati, militet imprimis æternæ
gloriæ nominis divini, tum insimul vergat in Rei-
publicæ stabilimentum, Ordinis & Universita-
tis nostræ decus, ipsorumque DN. Can-
didatorum prosperitatem luculen-
tissimam.

TE VVULBRANDU
PHUM ROBBIGIU
spring, Sereniff. Ducis Lunæ
fis Consiliarium & Advocat
tem tanquam præsentem.

TE LUCAM Koch / Gust
klenburgicum.

TE JOANNEM CHR
Beselin Rostochiensem.

TE GEORGIUM RA
Boruffum.

TE OTTONEM NI
Kopenhagen / Suerinensem

TE MICHAELEM PAN
Transylvanum.

TE DAVIDEM Schübe
sem.

TE JOANNEM BERN
Zinberling / Sternbergensem
quam præsentem.

TE JOACHIMVM FRI
Sarstens / Lubecensem, abs
præsentem.

Adeoq; omnes & singulos Juris u
Canonici Licentiatos creo, renun
nomine Sacro sanctæ Trinitatis,

DOL
Halber
svicen
absen
Mec
NUM
UM,
UM
IUM
ovien
VM
m tan
VM
quam
vilis &
mo in
lii, &
Spi

